Basisstof 1 Het skelet van de mens

bekken (bekkengordel)

Heupbeenderen.

borstkas

Borstwervels, ribben en borstbeen.

botten (beenderen)

Stevige delen; organen van het bottenstelsel.

ledematen

Armen en benen.

schouders (schoudergordel)

Schouderbladen en sleutelbeenderen.

skelet (geraamte)

Harde delen die een organisme stevigheid geven; bottenstelsel.

Basisstof 2 Kraakbeenweefsel en beenweefsel

beenweefsel

Is heel stevig en een beetje buigzaam.

kalkzout

Geeft stevigheid aan beenweefsel en lost op in zoutzuur.

kraakbeenweefsel

Is stevig en buigzaam, komt bijvoorbeeld voor in de oorschelp.

lijmstof

Geeft buigzaamheid aan kraakbeenweefsel, verbrandt in een vlam.

Basisstof 3 Beenverbindingen

gewricht

Beweeglijke beenverbinding.

gewrichtskapsel

Houdt de botten van een gewricht op hun plaats en geeft gewrichtssmeer af.

gewrichtskogel

Kogelvormig uiteinde van een bot in een gewricht.

gewrichtskom

Komvormig uiteinde van een bot in een gewricht.

gewrichtssmeer

Soort smeervet tussen de kraakbeenlaagjes dat zorgt voor soepele beweging.

kapselbanden

Stevige banden die helpen om de botten van een gewricht op hun plaats te houden.

kogelgewricht

Beenverbinding waarbij beweging in verschillende richtingen mogelijk is.

naad

Niet-beweeglijke beenverbinding door een naad.

scharniergewricht

Beenverbinding waarbij alleen een beweging heen en terug mogelijk is.

verbinding met kraakbeen

Beetje beweeglijke beenverbinding door kraakbeen.

vergroeid

Niet-beweeglijke beenverbinding; meerdere botten zijn één geheel geworden.

Basisstof 4 Spieren

buigspier

Spier die de botten naar elkaar toe trekt als hij samentrekt.

pees

Verbinding tussen spier en bot, huid of andere spier; kan niet samentrekken.

spierbundel

Groep spiervezels omgeven door bindweefsel.

spierschede

Stevig bindweefsel om een spier.

spiervezel

Groep spiercellen die samentrekken onder invloed van seintjes van zenuwcellen.

strekspier

Spier die de botten van elkaar af trekt als hij samentrekt.

Basisstof 5 Houding en beweging

conditie

Hoeveel uithoudingsvermogen je hebt en hoe sterk je spieren zijn.

dubbele-S-vorm

Gebogen vorm van de wervelkolom waardoor deze veerkrachtig is en schokken kan opvangen.

overbelasting (van spieren)

Spieren moeten te veel of te lang achter elkaar samentrekken.

tussenwervelschijf

Kraakbeen tussen de wervels dat werkt als schokbreker.

wervel

Bot van de wervelkolom waar de rugspieren aan vastzitten.

Basisstof 6 Blessures

botbreuk

Scheur in het bot of in stukken gebroken bot.

cooling-down

Langzaam afbouwen van de inspanning na een training of wedstrijd.

kneuzing

Beschadiging van weefsel zonder dat er iets is gescheurd of gebroken.

ontsteking

Reactie van het lichaam op beschadiging van weefsel.

ontwrichting

Gewrichtskogel schiet uit de gewrichtskom.

RSI

Blessure aan spier of pees door te vaak dezelfde beweging maken, steeds dezelfde houding of steeds kracht uitoefenen op dezelfde plek.

spierpijn

Blessure aan spieren die ontstaat als je je meer dan normaal hebt ingespannen.

verzwikking

Gewrichtskapsel en kapselbanden rekken te ver uit door een verkeerde beweging.

warming-up

Langzaam opbouwen van de inspanning voor een training of wedstrijd.

Extra 8 Een voetbalknie

meniscus

Stukje kraakbeen in het kniegewricht.